Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XLVII. — Wydany i rozesłany dnia 26 lipca 1873.

130.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 16 lipca 1873,

o zaprowadzeniu w monarchyi austryacko węgierskiej nowego porządku telegrafowego.

W skutku umowy pomiędzy c. k. ministerstwem handlu a królewsko węgierskiem ministerstwem rolnictwa przemysłu i handlu obowiązywać będą od dnia 1 sierpnia 1873 w używaniu telegrafów publicznych monarchyi austryacko węgierskiej przepisy następującego porządku telegrafowego:

Porządek telegrafowy.

Przepisy ogólne.

§. 1.

Treść i moc obowiązująca porządku telegrafowego.

Porządek telegrafowy zawiera przepisy prawne o używaniu telegrafów publicznych.

Z wyjątkiem zboczeń przepisanych dla pewnych korespondencyi, postanowienia porządku telegrafowego będą stosowane tak w obrocie pomiędzy stacyami telegrafowemi monarchyi austryacko węgierskiej jak i w obrocie ze stacyami telegrafowemi zagranicznemi.

§. 2.

Prawo używania telegrafów.

Prawo używania telegrafów, do obrotu publicznego przeznaczonych, służy każdemu.

Rząd może jednak wstrzymać służbę telegrafową na czas nieograniczony, jeżeli to uzna za potrzebne, czy to na wszystkich czyli też na niektórych liniach, lub co do pewnych rodzajów korespondencyi.

§. 3.

Zabezpieczenie tajemnicy depesz.

Udzielanie treści depesz osobom nieuprawnionym jest najsurowiej zabronione.

Zarząd telegrafowy dokłada starania, aby tajemnica depesz była w każdym względzie zupełnie zabezpieczona.

§. 4.

Odpowiedzialność zakładu telegrafowego.

Zarząd telegrafowy czyni stosowne kroki dla zabezpieczenia, aby służba telegrafowa odbywała się regularnie; nie bierze jednak na siebie odpowiedzialności żadnego rodzaju za straty jeżeliby takowe poniesiono w skutek zginięcia, popsucia lub spóźnienia depesz; nie daje też żadnego poręczenia, że depesze dojdą właściwie, lub że dojdą i będą doręczone w pewnym oznaczonym czasie.

O rodzajach i oddawaniu depesz.

§. 5.

Klasy depesz.

Depesze dzielą się pod względem postępowania z niemi na:

1. depesze rządowe,
2. depesze służbowe,
3. depesze, prywatne;

pod względem sposobu ich napisania na:

1. depesze jawne i
2. depesze tajne.

Depesze jawne powinny być napisane w języku, który jest przypuszczony do korespondencyi telegraficznej i tak, aby stanowiły myśl zrozumiałą.

Za depesze tajne będą uważane:

1. te, których osnowa składa się z cyfr lub liter tajnych;

2. te, w których znajdują się szeregi lub grupy cyfr albo liter, mających kupieckie znaczenie, stacyi podawczej nie znane;

3. te, które zawierają ustępy napisane w języku dla stacyi korespondujących niezrozumiałym albo wyrazy nie należące do żadnego z tych języków, które do telegrafowania są dopuszczone.

Języki w których depesze mogą być pisane, są: angielski, duński, flamandzki, francuski, grecki, hebrajski, hiszpański, holenderski, łaciński, niemiecki, norwegski, ormiański, portugalski, rumuński, słowiański (czeski, iliryjski, kroacki, polski, rosyjski, ruski, serbski, sławoński, słowacki, szwedzki, turecki, węgierski i włoski.

§. 6.

Gdzie, kiedy i dokąd depesze można oddawać.

Depesze można oddawać albo na stacyach, albo w ustanowionych do tego urzędach podawczych, do których można także nadsyłać je listownie przy opłaceniu przepisanych taryfą należytości.

Stacye telegraficzne a względnie urzędy do odbierania depesz dzielą się podług czasu, w ciągu którego odbierają i posyłają depesze, na cztery klasy, a mianowicie:

a) stacye do służby nieustającej (we dnie i w nocy);
b) „ „ „ pół nocnej (trwającej do północy);
c) „ „ „ całodziennej;
d) „ „ „ dziennej ograniczonej.

Godziny służbowe stacyi do służby pół nocnej i całodziennej zaczynają się:
od dnia 1 kwietnia do 30 września o godzinie 7 zrana a
„ „ 1 października do 31 marca o godzinie 8 zrana.
Stacye do służby całodziennej kończą służbę o godzinie 9 wieczorem.

Godziny służbowe stacyi do służby dziennej ograniczonej, o ile dla poszczególnych stacyi nie istnieją odmienne przepisy, w dniach powszednich tudzież w tych świątecznych które na powszednie przypadają:
od 9 do 12 przedpołudniem i
„ 2 „ 7 popołudniu;
w niedzielę:
od 8 do 9 przedpołudniem i
„ 2 „ 5 popołudniu.

Depesze telegraficzne mogą być oddawane do wszystkich tych miejsc, do których istniejące linie telegraficzne dochodzą, zajmując albo całą drogę, albo jej część Jeżeli w miejscu przeznaczenia nie ma stacyi telegrafowej, natenczas z ostatniej stacyi telegrafowej posyła się dalej albo pocztą albo przez umyślnego (§. 26).

Można także oddawać depesze oznaczone „bureau restant“ albo „poste restante“.

O wymogach depesz.

§. 7.

Pisanie depesz.

Oryginał każdej depeszy powinien być napisany czytelnie, zrozumiale i takiemi głoskami niemieckiemi lub łacińskiemi a względnie znakami, które można oddać telegrafem. Wszelkie poprawki, jakoto dopiski w wierszach, dodatki po brzegach, przekreślenia, poprawki itd. oddawca lub jego pełnomocnik potwierdzić powinien.

§. 8.

Adres, osnowa i podpis.

W każdej depeszy powinien być napisany u góry adres odbiorcy, potem osnowa a na końcu podpis oddawcy.

Adres powinien być tak ułożony, ażeby można doręczyć depeszę adresatowi bez trudności i bez dalszych poszukiwań, zapytywań odwrotnych i wątpliwości. Posyłając do wielkich miast trzeba wymienić ulicę i liczbę domu a przynajmniej zatrudnienie adresata i inne podobne oznaczenia. Pożądanem jest, aby podobne uzupełniające oznaczenie było przydane do nazwiska adresata i wtedy, gdy się posyła do mniejszych miejsc, ażeby w razie przekręcenia nazwiska można było znaleść adresata w miejscu przeznaczenia.

W adresie należy wymienić także i kraj w którym leży miejsce mieszkania adresata, wyjąwszy, jeżeli miejsce to jest stolicą lub ważnem miejscem giełdowem albo handlowem.

Posyłając depeszę do mniejszego miejsca należy oznaczyć dokładnie jego położenie geograficzne, zwłaszcza jeżeli jest więcej miejsc tego samego nazwiska.

Jeżeli w miejscu przeznaczenia nie ma stacyi telegraficznej należy oznaczyć w adresie sposób posłania depeszy za linią ze stacyi adresowej (§. 26).

Na takich depeszach, które mają być posłane po za obręb sieci telegrafowej należy wymienić najprzód nazwę miejsca gdzie adresat mieszka a potem nazwę stacyi adresowej np. M. Müller, Dornbach, posłańcem (albo pocztą) Wiedeń.

Na depeszach przeznaczonych do okrętów znajdujących się na morzu, adres powinien zawierać oprócz zwykłych szczegółów także oznaczenie urzędowe i liczbę tudzież narodowość okrętu adresowego (§. 9).

Jeżeli są potrzebne wzmianki tyczące się doręczenia adresatowi, doniesienia o odbiorze, kolacyonowania odpowiedzi frankowanej, posłania za adresatem, transportu depeszy za linią itd., takowe powinny leżeć bezpośrednio za adresem; uwierzytelnienie zaś za podpisem.

Depesze niezawierające potrzebnych w tej mierze szczegółów będą wprawdzie przyjęte do posłania; skutki jednak niedokładnych lub niezupełnych wyszczególnień ponosi wyłącznie oddawca. Chcąc uzupełnić czego niedostawało, można to uczynić tylko za oddaniem i opłatą nowej depeszy.

§. 9.

Przepisy szczególne.

Do depesz poniżej wymienionych odnoszą się nadto następujące szczególne przepisy:

A. Do depesz rządowych:

Depesze rządowe mogą być pisane w jakimkolwiek języku i mogą składać się całkiem lub częściowo z cyfr lub tajnych liter.

Powinny być oznaczone jako depesze rządowe i zaopatrzone pieczęcią urzędową lub pieczątką oddawcy.

W depeszach pisanych cyframi, adres i podpis pisze się zwyczajnem pismem.

B. Do depesz prywatnych:

Depesze prywatne mogą być pisane w którymkolwiek z języków uznanych za dopuszczalne (§. 5).

Depesz prywatnych tajnych nie wolno oddawać na stacyach telegrafowych monarchyi austryacko węgierskiej.

O ile depesze tyczące się czynności giełdowych lub handlowych mają być uważane za tajne lub zwyczajne, rozstrzyga zarząd stacyi podawczej.

C. Do depesz semaforycznych:

Adres każdej depeszy przeznaczonej na okręt powinien zawierać:

1. nazwisko lub przymiot adresata;
2. nazwisko okrętu ze słowem „bâtiment“ przed i słowem „signaux“ za temże;
3. nazwisko stacyi semaforycznej, która ma dalej telegrafować depeszę do okrętu.

Jeżeli okręt jest oznaczony liczbą urzędową, należy po słowie „bâtiment“ wyrazić jego narodowość.

Depesze semaforyczne będą przyjmowane tylko wtedy, jeżeli są napisane w języku tego kraju, w którym leży stacya semaforyczna do posłania dalej depeszy przeznaczona.

Depesze rządowe tajne, na okręt przeznaczone, mogą zawierać grupy cyfr złożone najwięcej z czterech liter i mogą składać się tylko ze znaczków kodeksu handlowego lub z następujących 18 głosek: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w.

O kontroli podpisu i osnowy depesz.

§. 10.

Kontrola podpisu oddawcy.

Można zawsze zażądać od oddawcy, aby udowodnił prawdziwość podpisu.

Tenże znowu ma prawo zamieścić w swojej depeszy uwierzytelnienie swojego podpisu.

§. 11.

Kontrola osnowy depesz.

Depesze prywatne, których osnowa zagraża bezpieczeństwu państwa, albo też wykracza przeciwko ustawom krajowym, porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom, są wyłączone od posyłania. Jeżeli się depeszy nie przyjmuje, zawiadamia się o tem oddawcę natychmiast.

Kontrolę nad osnową depesz sprawują stacye końcowe lub pośrednie, z zastrzeżeniem rekursu do zarządu centralnego, który rozstrzyga stanowczo.

Prawo kontroli nad dopuszczalnością osnowy depesz rządowych nie służy stacyom telegrafowym.

O taksowaniu depesz.

§. 12.

Obliczanie należytości za telegrafowanie.

Do obliczenia należytości za telegrafowanie bierze się zawsze za podstawę depeszę pojedynczą, t. j. depeszą zawierającą najwięcej 20 słów. Taksa postanowiona dla depeszy pojedynczej podwyższa się o połowę za każde następne 10 słów, jako też za każdą nadwyżkę mającą mniej niż 10 słów.

Zatem od depesz rządowych i prywatnych, opłacie podlegających, będą pobierane za telegrafowanie następujące taksy:

1. w obrocie wewnętrznym, to jest od depesz, pomiędzy stacyami telegrafowemi monarchyi austryacko węgierskiej, wymienianych: pięćdziesiąt centów (50 cent.) wal. austr. za pierwsze 20 słów i dwadzieścia pięć centów (25 cent.) wal. austr. za każde następne 10 słów bez względu na odległość;

2. w obronie międzynarodowym, to jest od depesz, wymienianych pomiędzy stacyami monarchyi austryacko węgierskiej a stacyami zagranicznemi, należytości ustano-

wione w odpowiednich międzynarodowych traktatach telegrafowych. Należytości te będą obliczane podług najtańszej drogi pomiędzy miejscem oddania a miejscem przeznaczenia depeszy, chyba że droga ta jest przerwana, lub że oddawca oznaczył inną drogę (§. 24).

Należytości za telegrafowanie które na tej zasadzie oddawca ma płacić podług miejsca przeznaczenia poszczególnych depesz, wymienione są w taryfie telegrafowej powszechnej.

§. 13.

Liczenie słów.

Przy liczeniu słów depeszy w celu wymierzenia należytości zachowywane będą następujące prawidła:

I. W depeszach jawnych.

1. Do wymierzenia taksy liczy się wszystko, co oddawca napisał w oryginale swojej depeszy do zatelegrafowania; wyjęte od tego są tylko znaki i szczegóły przytoczone w ustępie 8 i 11.

2. Maximum długości słowa ustanawia się na siedm zgłosek; nadwyżkę liczy się za słowo.

3. Wyrażenie połączone łącznikami liczą się za tyle słów ile użyto do ich utworzenia.

4. Słowa przedzielone apostrofem liczą się za tyleż słów pojedynczych.

5. Nazwiska krajów, miast, miejsc, dróg, placów, bulwarów itd. imiona własne osób tytuły, imiona, partykuły i oznaczenia godności liczą się podług ilości słów użytych przez oddawcę do ich wyrażenia. Jeżeli nie jest pewnem, czy użyte przez oddawcę połączenie słów nie sprzeciwia się zwyczajowi językowemu, taksuje się podług użytego przez oddawcę sposobu pisania.

6. Liczby pisane cyframi liczą się za tyle słów, ile zawierają grup po pięć cyfer, a nadwyżka za jedno słowo. Prawidło to odnosi się także do liczenia grup głoskowych.

7. Znaki pisarskie, głoski lub cyfry osobno stojące liczą się każde za jedno słowo. Toż samo odnosi się do podkreśleń jednego lub więcej słów po sobie następujących.

8. Znaki pisarskie, należące do osnowy depeszy, łączniki, apostrofy, cudzysłowy, nawiasy i znaki zaczęcia nowego ustępu (alinea) nie liczą się. Natomiast wszelkie znaki których telegrafem przedstawić nie można i które zatem trzeba wyrazić słowami, będą liczone podług ilości słów do tego potrzebnych.

9. Punkta, przecinki i znaki dzielenia w liczbach używane, będą liczone każdy z jednę cyfrę.

10. Głoski przydawane do liczb pisanych cyframi dla oznaczenia że są cyframi porządkowemi, będą liczone każda za jednę cyfrę.

11. Napis oddawcy tyczący się kierunku telegrafowania nie taksuje się.

II. W depeszach tajnych.

1. W depeszach pisanych językiem tajnym adres, podpis tudzież części osnowy napisane w mowie zwyczajnej lub umówionej liczą się podług tych samych prawideł jak w depeszach jawnych.

2. W tych częściach osnowy które napisane są cyframi lub tajnemi głoskami albo też językiem nie przypuszczonym, liczą się słowa w taki sposób, że najprzód zlicza się wszystkie cyfry, głoski lub znaczki osnowy cyfrowanej. Otrzymaną sumę dzieli się przez pięć a iloraz uważa się za ilość słów osnowy cyfrowanej, podlegającą taksie: jeżeli zostanie reszta, liczy się ją za całe słowo. Znaki użyte do podzielenia grup liczą się także, jeżeli oddawca nie oznajmi wyraźnie, że nie trzeba ich telegrafować.

O pobieraniu taksy.

§. 14.

Opłata należytości za telegrafowanie.

Należytość za telegrafowanie składa się z góry przy oddawaniu depeszy. Od depesz, które są przeznaczone do miejsc leżących w granicach Europy opłaca się należytość znaczkami telegrafowemi rządowemi.

Należytość za telegrafowanie depesz opłacie podlegających a przeznaczonych do krajów zaeuropejskich, płaci się w gotowiźnie, srebrem lub pieniędzmi papierowemi z dodatkiem przypadającego ażya.

W miejscu przeznaczenia będą pobierane od adresata następujące należytości:

1. całkowita taksa od depesz odebranych przez telegraf morski (semaphore) a pochodzących z okrętów znajdujących się na morzu;

2. uzupełnienie taksy od depesz, które mają być posłane za adresatem (§. 19);

3. koszta szybszego jak pocztą transportu poza obręb stacyi telegrafowych (§. 26). Wszelako oddawca depeszy z uwiadomieniem o odbiorze (§. 18), może opłacić ten transport, składając sumę, którą stacya podawcza wyznaczy, z zastrzeżeniem, że później nastąpi likwidacya. Stacya adresowa przy uwiadomieniu o odbiorze zawiadomi stacyą podawczą ile wynosiły wydatki, ażeby ta mogła się obliczyć z oddawcą.

We wszystkich tych przypadkach, w których należytości mają być pobierane przy doręczaniu, wydaje się adresatowi depeszę tylko po opłaceniu sumy należnej.

Depesze, które mają być posłane za linią przez pocztę, lub złożone „poste restante“, stacya, do której nadejdą, oddaje na pocztę jako listy polecone i opłacone, nie licząc za to żadnych kosztów ani oddawcy, ani odbiorcy, wyjąwszy następujące przypadki:

1. Od depesz, które mają być posłane za morze, czy to w skutek przerwania linii telegrafu podmorskiego, czyli też dla posłania do takich krajów, które nie są z Europą telegrafem połączone, lub, ponieważ oddawca wyraźnie żądał, aby posłano pocztą, należytości pocztowe winien zawsze opłacić oddawca.

2. Depesze adresowane do stacyi telegrafowej, położonej na granicy kraju, a które mają być posłane za linią przez pocztę do sąsiedniego kraju, będą włożone do skrzynki na listy jako listy niefrankowane, w skutek czego portoryum opłaci adresat.

3. W podobny sposób postąpi się, jeżeli w miejscu przeznaczenia jest stacya telegrafowa, ale oddawca żądał, aby depeszę z innej oznaczonej stacyi posłano za linią przez pocztę.

Koszta posłania za linią przez umyślnego pobierają się zwyczajnie od adresata.

Za semaforyczne posyłanie depesz ze stacyi semaforycznych do okrętów i odwrotnie pobiera się osobny dodatek do należytości taryfowych po 80 cent. wal. austr. od depeszy pojedynczej.

Jeżeli od depesz posłanych wzięto w skutku omyłki taksę mniejszą niż należało. lub jeżeli nie można ściągnąć należytości od adresata, oddawca winien na żądanie dopłacić.

Jeżeliby w skutku omyłki wzięto za wiele, nadwyżka będzie zwrócona oddawcy.

§. 15.

Depesze podlegające opłacie.

Opłacie podlegają wszystkie telegramy rządowe i prywatne, z wyjątkiem depesz od Jego cesarsko królewskiej Apostolskiej Mości, od członków panującej rodziny lub oddanych w Ich imieniu a przeznaczonych do obrotu wewnętrznego.

Wszelka depesza prostująca lub uzupełniająca, i w ogóle wszelki komunikat, przez oddawcę lub adresata stacyi telegrafowej udzielony, a tyczący się depeszy posłanej lub którą zaczęto telegrafować, podlega podobnież opłacie, jeżeli komunikat ten nie stał się potrzebnym w skutku omyłki przez służbę popełnionej (§. 30).

O pewnych rodzajach depesz.

§. 16.

Odpowiedzi frankowane.

Oddawca może opłacić odpowiedź, której żąda od adresata.

Jeżeli żąda się odpowiedzi nie dłuższej nad 20 słów, należy przydać uwiadomienie: „odpowiedź zapłacona“ i złożyć za odpowiedź należytość przypadającą od depeszy pojedynczej, idącej tą samą drogą.

Jeżeli oddawca chce opłacić z góry odpowiedź dłuższą nad 20 słów, winien przydać: „za odpowiedź zapłacono . . zł. . . cent.“ i tę kwotę złożyć.

Jeżeli odpowiedź którą oddawca chce opłacić, ma być posłana w inne miejsce a nie do tego, w którem oddano depeszę pierwotną, płaci się za odpowiedź należytość taryfową od stacyi podawczej do tej stacyi, do której odpowiedź ma być adresowana.

Zapłaconą należytość trzeba w tym przypadku wymienić zawsze, bez względu na ilość słów odpowiedzi, a dodatek, który się umieszcza po adresie powinien opiewać: „Za odpowiedź do (nazwa miejsca) zapłacono . . zł. . cent.“

Należytość za odpowiedź nie może więcej jak trzy razy przewyższać należytość wziętą za depeszę pierwotną.

Jednocześnie z nadesłaną depeszą stacya adresowa doręcza adresatowi zlecenie urzędowe ażeby oddał bezpłatnie odpowiedź do zatelegrafowania. Z odpowiedzią tą postąpi się jak z każdą inną depeszą.

Zlecenie do oddania bezpłatnie depeszy, stanowiącej odpowiedź, które podług przepisu jest ważnem sześć tygodni licząc od daty depeszy pierwotnej, służy do napisania odpowiedzi.

Jeżeli zlecenie opiewa na mniejszą kwotę aniżeli koszta zatelegrafowania odpowiedzi wynoszą, dopłaca się resztę przy oddaniu odpowiedzi. Jeżeli opiewa na większą kwotę, można nadwyżkę odebrać w gotowiźnie przy oddaniu odpowiedzi.

Na żądanie wypłaca się posiadaczowi zlecenia za zwrotem tegoż w ciągu sześciu tygodni całkowitą opłatę za odpowiedź przez oddawcę depeszy pierwotnej, zapłaconą.

Jeżeli depesza pierwotna nie może być doręczoną w ciągu sześciu tygodni, albo jeżeli adresat wyraźnie nie chce przyjąć zlecenia tyczącego się odpowiedzi a względnie należytości za odpowiedź, stacya adresowa donosi o tem oddawcy za pomocą uwiadomienia służbowego. To uwiadomienie służbowe, miejsce odpowiedzi zastępujące, zawiera wyjaw okoliczności, dla których depeszy nie doręczono, tudzież potrzebne szczegóły, aby oddawca w danym razie mógł posłać za adresatem swoję depeszę.

§. 17.

Depesze kolacyonowane.

Oddawca jakiejkolwiek depeszy ma prawo żądać, aby takową kolacyonowano W przypadku takim kolacyonuje się depeszę dokładnie na wszystkich stacyach mających udział w telegrafowaniu.

Należytość za kolacyonowanie równa się połowie opłaty za telegrafowanie właściwej depeszy, przy czem części opłaty, wynoszące mniej niż dziesięć centów, liczą się i biorą od telegramów międzynarodowych za całe dziesięć centów, a od telegramów obrotu wewnętrznego za całe pięć centów.

§. 18.

Uwiadomienie o odbiorze.

Oddawca jakiejkolwiek depeszy może żądać, ażeby go w drodze telegraficznej uwiadomiono, kiedy depesza była doręczona adresatowi.

Jeżeli depeszy nie można doręczyć, stacya adresowa przesyła stacyi podawczej uwiadomienie, zawierające potrzebne wyjaśnienia, ażeby oddawca mógł podług okoliczności zarządzić przesłanie depeszy adresatowi.

Taksa za uwiadomienie o odbiorze wynosi tyle co opłata za telegrafowanie depeszy pojedynczej.

Oddawca ma prawo żądać, aby uwiadomienie o odbiorze nadesłano mu do któregokolwiek miejsca w kraju lub zagranicą i dostarcza potrzebnych do tego szczegółów. W przypadku tym pobiera się należytość odnoszącą się podług taryfy do odległości między stacyą podawczą a stacyą adresową uwiadomienia o odbiorze.

§. 19.

Depesze, które mają być posłane za adresatem.

Oddawca depeszy może przydać do adresu dodatek: „posłać za adresatem“, a w tym przypadku, stacya adresowa, przekonawszy się o niemożności doręczenia pod podanym adresem, posyła depeszę natychmiast do innego miejsca, w pomieszkaniu adresata wskazanego, jeżeli miejsce to leży w tem samem państwie.

Dodatek „posłać za adresatem“ może także być połączony z kilku adresami a wtedy posyła się depeszę kolejno podług tych adresów.

Należytość za posłanie za adresatem, czyto pod jednym, czy też pod kilku adresami pobiera się od adresata.

§. 20.

Depesze z kilku adresami.

Depesze można adresować:

a) do kilku adresatów w rozmaitych miejscach.

b) do kilku adresatów w tem samem miejscu,

c) do tego samego adresata lecz do rozmaitych miejsc albo do kilku pomieszkań w tem samem miejscu.

Depesze przeznaczone do jednego i tego samego adresata albo do rozmaitych adresatów w takich miejscach, że doręczenie będzie rzeczą rozmaitych stacyi, będą uważane za tyleż depesz osobnych, ile stacyi adresowanych wymieniono; trzeba też oddać je w tyluż oryginałach.

Jeżeli stacya adresowa ma oddać depeszę pod rozmaitemi adresami, czyli takową rozmnożyć, depesza będzie uważana za jednę depeszę; za drugie jednak i każde następne sporządzenie tejże pobiera się od oddawcy po 20 cent. wal. austr.

O kwitach na opłaty i o rewersach podawczych od depesz.

§. 21.

Kwitowanie opłat telegrafowych.

Jeżeli oddawca przy oddaniu depeszy płaci jednocześnie za odpowiedź frankowaną, za kolacyonowanie lub za uwiadomienie o odbiorze, będzie mu wydany bezpłatny kwit na odebrane od niego należytości.

Toż samo dzieje się przy wszystkich depeszach rządowych i przy tych depeszach, które są przeznaczone do krajów zaeuropejskich a to nawet i wtedy, jeżeli oddawca nie żąda odpowiedzi, kolacyonowania lub uwiadomienia o odbiorze.

Na wszelkie inne depesze nie wydaje się kwitu.

§. 22.

Rewers podawczy od depesz.

Jeżeli oddawca depeszy, na którą według powyższego przepisu kwit się nie wydaje, chce otrzymać potwierdzenie, jako ją oddał, będzie mu wydane takowe na rewersie podawczym za zapłatą w kwocie 5 cent. wal. austr.

O posyłaniu depesz.

§. 23.

Kolej telegrafowania.

Depesze telegrafują się w następującym porządku:

1. depesze rządowe,
2. depesze służbowe,
3. depesze prywatne.

Depesze tej samej klasy przesyła stacya podawcza w takim porządku w jakim je oddano, a stacye pośrednie w takim, w jakim je odbierają.

Na stacyach pośrednich depesze oddane i przechodzące, które mają być przesłane po tym samym drucie porządkuje się podług czasu ich oddania lub nadejścia i telegrafuje w tym porządku.

§. 24.

Kierunek telegrafowania.

Jeżeli oddawca nie oznaczył kierunku telegrafowania depeszy, oznacza ten kierunek zarząd telegrafowy.

Ale jeżeli oddawca oznaczył kierunek, należy trzymać się jego oznaczeń wyjąwszy gdyby zachodziła przerwa.

Oddawca chcący oznaczyć kierunek telegrafowania winien sam wyrazić potrzebne szczegóły na brzegu swojego pisma. Szczegółów tych nie taksuje się.

§. 25.

Odwołanie depeszy.

Każdą depeszę, dopóki się nie rozpocznie jej telegrafowanie, można odwołać. W przypadku takim zwraca się opłatę z potrąceniem 20 cent. wal. austr.

Jeżeli telegrafowanie już się rozpoczęło, opłata za drogę już przebieżoną przepada na rzecz zarządu telegrafowego; inne opłaty, zagraniczne i szczególne będą oddawcy zwrócone.

Chcąc, ażeby depesza już wysłana, nie była doręczona, winien oddawca przesłać żądanie w tej mierze do stacyi adresowej, za pomocą osobnej depeszy, podlegającej należytości taryfą przepisanej. O skutku będzie tenże zawiadomiony przez pocztę. Jeżeli oddawca żąda aby go zawiadomiono telegrafem, winien opłacić odpowiedź. Opłaty od depesz których doręczenie odwołano, nie będą zwracane.

Osoba żądająca odwołania depeszy, winna w każdym przypadku podać żądanie na piśmie i udowodnić że jest oddawcą, lub onegoż pełnomocnikiem.

O doręczaniu depesz i posyłania ich za linią.

§. 26.

Postępowanie w stacyi adresowej.

Depesze zaraz po nadejściu do stacyi adresowej piszą się w porządku ich nadchodzenia, pieczętują i zaopatrują w zupełny adres i pieczęć stacyi.

Depesze zaadresowane do miejsca w którem jest stacya, jeżeli są zaadresowane do mieszkania, będą doręczane jak można najprędzej. Depesze z napisem „poste restante“ oddają się do urzędu pocztowego, te zaś, które noszą napis „bureau restant“ zachowują się na stacyi telegrafowej i wydają adresatowi gdy się zgłosi. Depesze przeznaczone do innych miejsc, jeżeli mają być posłane za linią przez pocztę lub umyślnego, odstawia się w rzeczonym sposobie jak można najprędzej do zakładu mającego transportować za linią.

Przez pocztę posyła się w listach poleconych; tak posyła się zwyczajnie wtedy, jeżeli nie oznaczono sposobu posłania depeszy za linią, albo jeżeli adresat w poprzednim przypadku nie chciał zapłacić należytości za umyślnego (§. 14). Jeżeli sposób posłania za linią, przez oddawcę wskazany, okaże się niewykonalnym, stacya adresowa posyła w taki sposób, jaki uzna za najstosowniejszy.

Jeżeli adresat zmienił miejsce pobytu, depesze nadchodzące do niego telegrafuje się za nim do nowego miejsca przeznaczenia, jeżeli złożył na stacyi telegrafowej deklaracyą piśmienną wyrażającą życzenie aby mu depesze posyłano. Należytości za to przypadające płaci adresat przy odbiorze depeszy.

§. 27.

Doręczanie przez posłańca telegrafowego.

Posłaniec winien zanieść niezwłocznie depeszę razem z kartą odbioru do mieszkania adresata, albo podług adresu na depeszy napisanego, albo na pocztę i przy jej oddaniu przekonać się czy w karcie odbioru położono właściwy czas i podpis. Posłańcowi nie wolno przyjmować datków.

Za uprawnionego do odebrania depeszy rządowej może być uważany tylko przełożony odpowiedniej władzy a w jego nieobecności jego zastępca, wyjąwszy jeżeli w tej mierze wydano szczególne rozporządzenie na piśmie.

Depesze prywatne można doręczać w mieszkaniu adresata jemu samemu, albo w jego nieobecności dorosłemu członkowi jego rodziny, jego pomocnikowi, służącemu, gospodarzowi domu albo portyerowi lub stróżowi, jeżeli adresat nie wskazał stacyi piśmienie osoby mającej odbierać w takim przypadku, albo jeżeli oddawca nie żądał, aby doręczono adresatowi do rąk własnych. Żądanie to powinien oddawca wyrazić w adresie swojej depeszy a stacya adresowa przyda je do adresu depeszy.

We wszystkich tych przypadkach w których posłaniec nie zastanie samego adresata i doręczy depeszę komu innemu, ten ostatni winien podpisać w poświadczeniu odbioru swoje własne nazwisko i przydać słowo „za“ z nazwiskiem adresata.

§. 28.

Depesze, których nie można doręczyć.

O niemożności doręczenia depeszy i przyczynach niedoręczenia zawiadamia się stacyą podawczą telegrafem. Jeżeli depeszy nie można doręczyć, gdyż drzwi są zamknięte, albo gdyż posłaniec nie zastaje nikogo co by mógł odebrać depeszę za adresata, zostawia się w wskazanem mieszkaniu wiadomość o tem a depeszę odnosi się na stacyą zkąd będzie wydana adresatowi gdy się o nią upomni.

Depesza, po którą adresat nie zgłosi się w ciągu sześciu tygodni, będzie zniszczona. W podobny sposób postąpi się z depeszami adresowanemi „bureau restant“.

Jeżeli depeszy semaforycznej nie można doręczyć, gdyż okręt dla którego jest przeznaczona nie przybył w ciągu dni 28, stacya semaforyczna dnia 29 zrana przesyła oddawcy uwiadomienie służbowe o niedoręczeniu. Oddawca może za opłatą nowej depeszy żądać od tej stacyi semaforycznej aby depeszę jego zatrzymała jeszcze przez dni 30 dla przesłania jej okrętowi adresowemu itd. Jeżeli żądanie takie nie nadejdzie, odkłada się 30 dnia depeszę jako taką której doręczyć nie można.

O zwracaniu taks i o reklamacyach.

§. 29.

Zwrót opłat.

Za depesze, które z winy zarządu telegrafowego albo wcale nie doszły rąk adresata albo nader późno, jakoteż za depesze kolacyonowane, które w skutek istotnego zepsucia lub znacznego spóźnienia nie mogły dowodnie celu swego osiągnąć, zwracają się oddawcy

uiszczone opłaty, jeżeli reklamacyę co do klas depesz w §. 21 wzmiankowanych wniesiono w ciągu sześciu, a co do wszystkich innych w ciągu dwóch miesięcy od dnia oddania.

Toż samo tyczy się depesz nie kolacyonowanych jeżeli ich popsucie lub spóźnienie nastąpiło w kraju a reklamacya nadeszła w ciągu dwóch miesięcy.

Jeżeli linia telegrafu podmorskiego jest przerwana, oddawca może żądać zwrotu tej części opłaty, która przypada za przestrzeń przebieżoną nie telegrafem, jednak z potrąceniem kosztów wyłożonych na przesłanie za linią nie telegrafem.

Zwrót opłat może być odmówionym, jeżeli zginięcie, spóźnienie lub popsucie depeszy nastąpiło z winy zarządu który nie przystąpił do traktatów międzynarodowych i nie przyjmuje obowiązku zwracania opłat.

Reklamacya zanosi się do stacyi podawczej. Jako dowody należy załączyć: oświadczenie piśmienne stacyi w miejscu przeznaczenia lub adresata, jeżeli depesza nie doszła: doręczoną adresatowi depeszę jeżeli chodzi o popsucie lub spóźnienie.

Przy reklamacyach o popsucie trzeba udowodnić że, i przez które błędy depeszę tak popsuto, że nie mogła osiągnąć celu.

Oddawca nie mieszkający w kraju w którym oddał depeszę, może zanieść reklamacyą do zarządu miejsca oddania za pośrednictwem innego zarządu.

We wszystkich tu przytoczonych przypadkach zwraca się opłaty tylko od tych depesz, które rzeczywiście zostały spóźnione, popsute lub niedoszły, a nie zwraca się opłat za te telegramy, które stały się potrzebne lub zbyteczne w skutku spóźnienia, popsucia lub niedojścia tamtych depesz.

§. 30.

Prostowanie depesz.

Odbiorca każdej depeszy ma prawo zażądać w ciągu doby od jej nadejścia, aby mu powtórzono miejsca które mu się zdają dwuznacznemi, jeżeli opłaci taksę pojedynczej depeszy za żądanie, które w tej mierze trzeba podać do stacyi podawczej i taksę depeszy równającej się co do długości ustępowi który ma być powtórzonym.

Takież prawo służy każdemu oddawcy, któryby miał przyczyny mniemać, że jego depesza jest popsutą, a to w przeciągu trzech dób od wysłania depeszy, jeżeli opłaci taksę depeszy równającej się długości ustępu który ma być powtórzonym, i taksę depeszy pojedynczej za odpowiedź.

Taksy te odpowiednia stacya zwraca natychmiast, jeżeli się z powtórzenia okaże, że zakład telegrafowy popsuł myśl pierwotnej depeszy.

O wydawaniu uwierzytelnionych odpisów depesz.

§. 31.

Uprawnienie do żądania odpisów.

Oddawca i adresat, jeżeli się należycie wykażą jako tacy, mają prawo żądać, aby im sporządzono uwierzytelnione odpisy depesz, które pierwszy oddał a drugi odebrał, jeżeli

mogą wymienić dokładnie datę tychże, i jeżeli dokumenta oryginalne jeszcze się znajdują.

Za każdy odpis płaci się stała należytość w kwocie 20 cent. wal. austr.

§. 32.

Okres do wydawania odpisów.

Dla klas depesz wzmiankowanych w §. 21 wyznacza się do zachowywania dokumentów oryginalnych okres 18 miesięczny, dla wszelkich zaś innych korespondencyj okres 6 miesięczny. Po upływie tego czasu będą zniszczone.

Banhans r. w.

Sprostowanie:

W zeszycie XXIV Dz. u. p. z dnia 17 maja 1873 zaszły następujące omyłki drukarskie:

W ustawie o postępowaniu spornostkowem Nr. 66:

stronica 249 §. 2 wiersz 2, zamiast: spornostkowo-handlowo czytaj: **spornostkowo-handlowy**;

stronica 253 §. 19 wiersz 3, zamiast: rozprawa czytaj: **sprawa**.

W ustawie o postępowaniu wzywowem Nr. 67:

stronica 268 §. 9 wiersz 2, zamiast: sam obędzie czytaj: **samo będzie**;

stronica 269 §. 16 wiersz 1, zamiast: pod czytaj: **po**.

W ustawie dotyczącej zabezpieczenia i egzekucyi na przychodach z pracy i służby Nr. 68:

stronica 270 §. 1 wiersz 3, zamiast: poczesne czytaj: **poczesne**.

Podobnież w zeszycie XXXVI Dz. u. p. z dnia 14 czerwca 1873 w ustawie o opłatach stęplowych w postępowaniu spornostkowem i wzywowem Nr. 97:

stronica 363 §. 6 wiersz 5, stronica 364 §. 8 wiersz 2 i 5, zamiast: rosprawa czytaj: **rozprawa**;

stronica 364 §. 10 wiersz 9, zamiast: częścio czytaj; **częścio-**;

stronica 366 §. 16 wiersz 4, zamiast: roszczenia czytaj: **roszczenia,** .